

Σπουδές Φύλου και Ισότητας

στις Πολιτικές και
Κοινωνικές Επιστήμες

ΨΗΦΙΟΠΟΙΗΣΗ ΑΡΧΕΙΩΝ ΤΟΥ ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ

- ♦ Έγινε η ψηφιοποίηση ενός από τα πιο σημαντικά περιοδικά για την μελέτη της ιστορίας του γυναικείου κινήματος στην Ελλάδα, **Ο Αγώνας της Γυναίκας** του Συνδέσμου για τα Δικαιώματα της Γυναίκας. Η ψηφιοποιημένη μορφή περιλαμβάνει τις φάσεις της κυκλοφορίας του: 1923-1936, 1964-1967, 1979-1989, 1990 μέχρι σήμερα.

Το περιοδικό βρίσκεται στην ιστοσελίδα μας όπου παρέχεται η δυνατότητα να αναζητηθούν τα άρθρα με συνδυασμό των πεδίων: χρονολογία, τεύχος, τίτλος, αρθρογράφος, θέμα.

- ♦ Καταλογογράφηση και ταξινόμηση των περίπου 1.500 βιβλίων του Γυναικείου Αρχείου 'Δελφύς' καθώς και ψηφιοποίηση τμήματος του οπτικού υλικού του αρχείου (2006-2007).

ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ - ΗΜΕΡΙΔΕΣ - ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΙΣ

- ♦ Διάλεξη της Teo Siew Yean από το Πανεπιστήμιο Brunel Darussalam με θέμα: «**Gender Wage Differentials in Asia and Europe: An Overview of Issues and Findings**» σε συνεργασία με το Asia Europe Foundation (2-3-2006).
- ♦ Ημερίδα με θέμα «**Φύλο, Δημόσιος χώρος και ΜΜΕ, Πανεπιστημιακή Κοινότητα και Έρευνα**» σε συνεργασία με το Τμήμα Επικοινωνίας, Μέσων και Πολιτισμού του Παντείου Πανεπιστημίου (16-3-2006).
- ♦ Διάλεξη της Maria de Lurdes Barbosa Cardenas από το Πανεπιστήμιο Autonomia Metropolitana Μεξικό με θέμα: «**Τα ΜΜΕ και η συμμετοχή των γυναικών στην εκλογική διαδικασία στο Μεξικό**» σε συνεργασία με το Instituto Cervantes (12-4-2006).
- ♦ Ευρωπαϊκή Συνάντηση με θέμα: «**Γυναικείες σπουδές / σπουδές φύλου και γυναικεία κινήματα: διερευνώντας τις σχέσεις**», σε συνεργασία με το Ευρωπαϊκό θεματικό Δίκτυο Γυναικείων Σπουδών ΑΘΗΝΑ (4-5-2006).
- ♦ Ημερίδα με θέμα «**Φύλο, μετανάστευση, καθημερινή ζωή**» σε συνεργασία με το Εθνικό Μετσόβειο Πολυτεχνείο και το ΚΕΚΜΟΚΟΠ του Παντείου Πανεπιστημίου. Εισηγήσεις: Ερευνητική ομάδα του ΕΜΠ με θέμα «**Μετανάστριες στις Γειτονιές της Αθήνας**» και Ελένη Καμπούρη, ΚΕΚΜΟΚΟΠ, με θέμα «**Είναι πολύ δυνατός. Δουλεύει σαν Αλβανίδα γυναίκα: Μετανάστευση, φύλο και καθημερινή ζωή στην Αθήνα**» (24-5-2006).

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

- ♦ Επιστημονική επιμέλεια της έκδοσης «**Η Παραγωγή του Κοινωνικού Σώματος**» από την Μάρθα Μιχαηλίδου και την Αλεξάνδρα Χαλκιά (Κατάρτι & Φεμινιστικό περιοδικό Δίνη).
- ♦ Μετάφραση του συλλογικού τόμου «**Femmes, genre et sociétés. L'état des savoirs**», της Margaret Maruani (ed) [Editions La Découverte]. Η έκδοση θα γίνει από τις Εκδόσεις «Μεταίχμιο».
- ♦ Μετάφραση της έκδοσης «**The Line. Women, Partition and Gender Order in Cyprus**» της Cynthia Cockburn (Zed Books). Η έκδοση θα γίνει από τις εκδόσεις «Μεταίχμιο».

ΤΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΦΥΛΟΥ και ΙΣΟΤΗΤΑΣ

■ είναι χώρος:

- ♦ Ανάπτυξης των σπουδών και της έρευνας σε θέματα φύλου και ισότητας.
- ♦ Τεκμηρίωσης σε ηλεκτρονική μορφή για τα θέματα φύλου με εξειδικευμένη βιβλιοθήκη και βιντεοθήκη.
- ♦ Πληροφόρησης των φοιτητριών και φοιτητών σε θέματα ελληνικής και διεθνούς επικαιρότητας και δημόσιων πολιτικών για τη βελτίωση της γνώσης μέσω της χρήσης νέων τεχνολογιών επικοινωνίας και πληροφόρησης σε θέματα φύλου και ισότητας.
- ♦ Ελεύθερης πρόσβασης των φοιτητριών και των φοιτητών στο διαδίκτυο.

■ ενημερώνει τις φοιτήτριες και τους φοιτητές σχετικά:

- ♦ Με τις δυνατότητες προπτυχιακών και μεταπτυχιακών σπουδών σε θέματα φύλου και ισότητας σε άλλα ΑΕΙ στην Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση.
- ♦ Με τις επαγγελματικές προοπτικές που δημιουργούνται στον τομέα των σπουδών φύλου και των πολιτικών ισότητας.
- ♦ Αναπτύσσει συνεργασίες με αντίστοιχα εργαστήρια, κέντρα, ενώσεις και δίκτυα γυναικείων και φεμινιστικών σπουδών στην Ελλάδα, την Ευρωπαϊκή Ένωση και άλλες χώρες.

Πληροφορίες για τις εκδηλώσεις και τα κείμενα των διαλέξεων βρίσκονται από την ιστοσελίδα:

www.genderpanteion.gr

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Αντιγόνη Λυμπεράκη
Καθηγήτρια στο τμήμα Οικονομικής και Περιφερειακής Ανάπτυξης.

Μαρίνα Μεϊδάνη
Επιστημονική συνεργάτρια στο τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών.

Αλέκα Μπουτζουβή
Διδάσκουσα στο τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας.

Μαρία Παραδείση
Λέκτορας στο τμήμα Επικοινωνίας, Μέσων και Πολιτισμού.

Ξανθή Πετρινιώτη
Καθηγήτρια στο τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών.

Άλκης Ρήγος
Αναπληρωτής καθηγητής στο τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας

Μαρία Στρατηγάκη (επιστημονική υπεύθυνη)
Επίκουρη καθηγήτρια στο τμήμα Κοινωνικής Πολιτικής.

Αλεξάνδρα Χαλκιά
Επίκουρη καθηγήτρια στο τμήμα Κοινωνιολογίας.

ΠΑΝΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ Εργαστήριο Σπουδών Φύλου και Ισότητας

Λ. Συγγρού 134, 17671 Καλλιθέα Αθήνα, 1ος όροφος
τηλ.: 210-9210177, 9210178 fax: 210-9210178

e-mail: gender@panteion.gr

ώρες λειτουργίας:
Δευτέρα-Παρασκευή: 10:00- 17:00
υπεύθυνες εργαστηρίου:
Μαρία Κοράκη, Παρασκευή Τουρή

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΕΙΝΑΙ:

- ◆ Η ανάπτυξη σειράς δράσεων οι οποίες εντάσσουν ή αναβαθμίζουν το επιστημονικό πεδίο της κοινωνικής κατασκευής του φύλου και των θεμάτων της ισότητας των φύλων στις κοινωνικές και πολιτικές επιστήμες μέσα από την εμπειρική έρευνα και την κριτική θεώρησή τους.
- ◆ Η καλλιέργεια του ενδιαφέροντος των φοιτητριών και φοιτητών του Πάντειου Πανεπιστημίου για τα θέματα φύλου και ισότητας.
- ◆ Η διεύρυνση του επαγγελματικού φάσματος επιλογών σε ειδικότητες που σχετίζονται με τα θέματα ισότητας και φύλου.
- ◆ Η ενημέρωση για τις επαγγελματικές προοπτικές στην έρευνα και τη διδασκαλία στον τομέα της ισότητας ως συνέπεια της ανάπτυξης των εφαρμοσμένων πολιτικών για την ισότητα των φύλων στην Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΕΙ:

- ◆ Ανάπτυξη των σπουδών φύλου στις κοινωνικές επιστήμες.
- ◆ Ένταξη προπτυχιακών μαθημάτων σε θέματα φύλου και ισότητας των φύλων στα προγράμματα σπουδών των εμπλεκόμενων τμημάτων.
- ◆ Δημιουργία Εργαστηρίου Σπουδών Φύλου και Ισότητας.
- ◆ Οργάνωση σεμιναρίων σε θέματα εφαρμοσμένων πολιτικών.
- ◆ Διαλέξεις με αντικείμενο τη συμβολή των προσεγγίσεων του φύλου στην ανάπτυξη των επιστημών γενικά και ιδιαίτερα των κοινωνικών και πολιτικών.
- ◆ Δράσεις δημοσιότητας και διάχυσης αποτελεσμάτων.
- ◆ Ψηφιοποίηση αρχειακού υλικού του γυναικείου κινήματος.

ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΝΤΑΙ ΤΑ ΤΜΗΜΑΤΑ:

- ◆ Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών (ΔΕΣ)
- ◆ Επικοινωνίας, Μέσων και Πολιτισμού (ΕΜΕΠ)
- ◆ Κοινωνικής Πολιτικής (ΚΠ)
- ◆ Κοινωνιολογίας (ΚΟΙΝ)
- ◆ Οικονομικής και Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΟΠΑ)
- ◆ Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας (ΠΕ&Ι)

ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ:

■ ΝΕΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

- ◆ Το Φύλο στις Διεθνείς Σπουδές (ΔΕΣ)
- ◆ Γυναίκα και Κινηματογράφος (ΕΜΕΠ)
- ◆ Φύλο και Διαφήμιση (ΕΜΕΠ)
- ◆ Φύλο και Λογοτεχνία (ΕΜΕΠ)
- ◆ Φύλο και Αγορά Εργασίας (ΟΠΑ)

- ◆ Φύλο, Ιδεολογία, Πολιτισμός (ΟΠΑ)
- ◆ Ιστορία του Φεμινιστικού Κινήματος (ΠΕ&Ι)
- ◆ Φύλο και Πολιτική (ΠΕ&Ι)

■ ΕΜΠΛΟΥΤΙΖΟΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

- ◆ Διεθνείς και Ευρωπαϊκές Δράσεις για την Ισότητα των Φύλων (ΔΕΣ)
- ◆ Γυναίκα και Απασχόληση (ΚΠ)
- ◆ Πολιτικές για την Ισότητα των Φύλων (ΚΠ)
- ◆ Φύλο και Κοινωνική Πολιτική (ΚΠ)
- ◆ Απασχόληση, Φύλο και Ανισότητα (ΚΟΙΝ)
- ◆ Φύλο και Σύγχρονη Κοινωνική Θεωρία (ΚΟΙΝ)
- ◆ Θέματα Σύγχρονης Κοινωνικής Θεωρίας: Το Σώμα και Νέες Τεχνολογίες (ΚΟΙΝ)

■ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΣΤΑ ΟΠΟΙΑ ΕΙΣΑΓΕΤΑΙ Η ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΦΥΛΟΥ

- ◆ Αγορές Εργασίας και Πολιτικές Απασχόλησης (ΔΕΣ)
- ◆ Το Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΕΣ)
- ◆ Ειδικά θέματα Ευρωπαϊκής Ολοκλήρωσης (ΔΕΣ)
- ◆ Ευρωπαϊκοί Οργανισμοί Συνεργασίας (ΔΕΣ)
- ◆ Θεωρία και Μεθοδολογία του Διεθνούς Δικαίου (ΔΕΣ)
- ◆ Διεθνές Δίκαιο της Ανάπτυξης (ΔΕΣ)
- ◆ Ευρωπαϊκή Κοινωνική Πολιτική (ΔΕΣ)
- ◆ Κοινωνικό Κράτος: Ιστορία, Τάσεις, Προοπτικές (ΔΕΣ)
- ◆ Ιδιωτικό Διεθνές Δίκαιο (ΔΕΣ)
- ◆ Δίκαιο των ΜΜΕ 1 (ΕΜΕΠ)
- ◆ Δίκαιο των ΜΜΕ 2 (ΕΜΕΠ)
- ◆ Πολιτική Επικοινωνίας (ΕΜΕΠ)
- ◆ Οικογένεια και Οικογενειακή Πολιτική (ΚΠ)
- ◆ Εισαγωγή στην Οργάνωση και τη Δυναμική της Κοινωνίας (ΚΠ)
- ◆ Εισαγωγή στην Κοινωνιολογία της Εργασίας (ΚΠ)
- ◆ Παγκοσμιοποίηση και Νέα Κοινωνικά Κινήματα (ΚΠ)
- ◆ Υπαιθρος και Τοπική Ανάπτυξη (ΚΠ)
- ◆ Εισοδηματικές Ανισότητες και Φτώχεια (ΚΠ)
- ◆ Κοινωνική Πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Δράσεις και Πολιτικές (ΚΠ)
- ◆ Ιστορία Οικονομικών Θεωριών (ΚΟΙΝ)
- ◆ Αρχές Κοινωνιολογίας 1 (ΚΟΙΝ)
- ◆ Αρχές Κοινωνιολογίας 2 (ΚΟΙΝ)
- ◆ Παγκοσμιοποίηση και Κοινωνική Προστασία (ΚΟΙΝ)
- ◆ Κοινωνική Πολιτική (ΚΟΙΝ)
- ◆ Ευρωπαϊκή Κοινωνική Πολιτική (ΚΟΙΝ)
- ◆ Κοινωνία, Υγεία και Πολιτικές Υγείας (ΚΟΙΝ)
- ◆ Κοινωνικές και Πολιτικές Δυνάμεις στην Ελλάδα μέχρι το 1940 (ΠΕ&Ι)
- ◆ Ευρωπαϊκό και Ελληνικό Εργατικό Κίνημα (ΠΕ&Ι)
- ◆ Πολιτική Ανθρωπολογία (ΠΕ&Ι)
- ◆ Ειδικά θέματα Νεοελληνικής Κοινωνίας (ΠΕ&Ι)

*Το διδακτικό υλικό που παράγεται για τις ανάγκες του προγράμματος (εκθέσεις, βιβλιογραφία, μεταφράσεις άρθρων και κεφαλαίων συλλογικών τόμων κ.α.) βρίσκεται στην ιστοσελίδα.

ΑΝΟΙΧΤΕΣ ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ

- ◆ της καθηγήτριας του Πανεπιστημίου George Washington (ΗΠΑ) Heidi Hartmann με θέμα «Αποτίμηση των Δημόσιων Πολιτικών από Φεμινιστική Οπτική - Η περίπτωση των Η.Π.Α.» (17-12-2003).
- ◆ της καθηγήτριας του Πανεπιστημίου του Cambridge (Ηνωμένο Βασίλειο) Juliet Mitchell με θέμα «Από τις 'γυναίκες' στο 'φύλο': νέες προσεγγίσεις και νέα περιεχόμενα;» (15-3-2004).
- ◆ της κοινωνιολόγου και διευθύντριας έρευνας στο Εθνικό Κέντρο Επιστημονικής Έρευνας (CNRS, Γαλλία) Christine Delphy με θέμα «'Η υπόθεση της μαντίλας' και το φυλετικό πρόβλημα στη Γαλλία» (10-5-2004).
- ◆ της πρώην Επιτρόπου, Βουλευτίνας Επικρατείας Άννας Διαμαντοπούλου με θέμα «Οι πολιτικές για την ισότητα των φύλων στην Ε.Ε.» (13-5-2004).
- ◆ της καθηγήτριας του Πανεπιστημίου Oxford Brooks (Ηνωμένο Βασίλειο) Floya Anthias με θέμα «Φύλο, εθνότητα και μεταναστευτικές κινήσεις» (7-6-2004).
- ◆ της καθηγήτριας στο Πανεπιστήμιο Paris 8 (Γαλλία) Ελένης Βαρίκα με θέμα «Η σημασία της εμπειρίας των γυναικών στην Ιστορία και τις Οικονομικές Επιστήμες» (25-2-2005).
- ◆ της καθηγήτριας στο Institute for Advanced Study (Princeton, ΗΠΑ) Joan W. Scott με θέμα «Ισότητα Συμμετοχή: το κίνημα στη Γαλλία για την ισότητα των φύλων στην πολιτική» (18-10-2005).

ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ - ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ

■ ΙΣΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΤΗΝ Ε.Ε. ΚΑΙ ΤΟΝ Ο.Η.Ε.

- ◆ Κύκλος εννέα σεμιναρίων με τη συμμετοχή ερευνητριών, εμπειρογνομόνων και γυναικών πολιτικών που μετέφεραν και συζητήσαν τις εμπειρίες τους σε θέματα πολιτικών ισότητας. Εισηγήτριες: Veronique Degraef, Françoise Gaspard, Catherine Hoskyns, Agnès Hubert, Άννα Καραμάνου, Μαρία Καραμεσίνη, Καίτη Κωσταβάρα, Ιωάννα Μαγγανάρα, Φωτεινή Σιάνου (Ιανουάριος - Οκτώβριος 2005).

■ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΕΣ ΔΙΑΤΡΙΒΕΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΕΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΕΣ

- ◆ Κύκλοι παρουσιάσεων σε θέματα Φύλου δίνουν την ευκαιρία σε νέες και νέους επιστήμονες να συζητήσουν την ερευνητική τους δραστηριότητα και τα πρώτα ευρήματα της έρευνας τους σε συναφές επιστημονικό κοινό (Ιανουάριος - Ιούνιος 2006, Οκτώβριος 2006 - Ιανουάριος 2007, Φεβρουάριος 2007 - Μάιος 2007).

■ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ ΤΟΥ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ ΕΡΕΥΝΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ Η.Ε. (UNRISD)

- ◆ «Gender Equality: Striving for Justice in an Unequal World» από την Shakra Razavi. Σε συνεργασία με τον Συνδεσμό για τα Δικαιώματα της Γυναίκας (εαρινό εξάμηνο 2006-2007).

ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΝΕΔΡΙΟ (2/3-6-2005)

Στο Διεθνές Συνέδριο «Το φύλο...Αλλάζει! Έρευνα, Θεωρία & Πολιτική της Έμφυλης Πραγματικότητας στον 21ο αιώνα» παρουσιάστηκαν επιστημονικές έρευνες, θεωρητικές αναλύσεις και αποτιμήσεις πολιτικών με έμφαση στο φύλο. Οι θεματικές ενότητες του Συνεδρίου ήταν:

- ◆ Το φύλο της εργασίας
- ◆ Η τεχνολογία στην ύστερη νεωτερικότητα
- ◆ Υπερβαίνοντας τα όρια του φύλου
- ◆ Έμφυλες αποταυτίσεις: Έθνος-Φυλή-Θρησκεία
- ◆ Βία σε περιόδους ειρήνης και πολέμου
- ◆ Το φύλο της γλώσσας
- ◆ Αναπαραστάσεις του φύλου στη λογοτεχνία
- ◆ Εκπαιδεύοντας τα φύλα

ΠΡΟΒΟΛΕΣ

■ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΤΡΙΗΜΕΡΟ

Αφιέρωμα στον κινηματογράφο των γερμανίδων δημιουργών με τη συνεργασία του Ινστιτούτου Goethe και του Ιδρύματος Friedrich Ebert. Έγιναν εισηγήσεις με θέμα: «Ιστορία και Κοινωνία – Αντικατοπτρισμοί στον κινηματογράφο γυναικών – δημιουργών» και προβολές ταινιών των Claudia Von Alemann, Helma Sanders – Brahms και Margarethe von Trotta (11/13 -10-2004).

■ ΗΜΕΡΙΔΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΛΛΗΝΙΔΕΣ ΝΤΟΚΙΜΑΝΤΕΡΙΣΤΡΙΕΣ

Ο στόχος της ημερίδας είναι η γνωριμία του κοινού με σημαντικές ταινίες-ντοκιμαντέρ Ελληνίδων δημιουργών και η περαιτέρω ανάπτυξη της γνώσης στο πεδίο των αναπαραστάσεων των γυναικών (6 -12-2006).

■ ΣΕΙΡΑ ΠΡΟΒΟΛΩΝ

Η σειρά ταινιών με θέμα «Φύλο και Εξουσία» προβλήθηκε στο χώρο του εργαστηρίου και ακολούθησε συντονισμένη συζήτηση.

- ◆ Frida της Julie Taymor (17-2-2005).
- ◆ Boys don't cry της Kimberly Pierce (24-3-2005).
- ◆ Torsch song trilogy του Paul Bogart (26-5-2005).

■ ΔΙΠΤΥΧΟ ΠΡΟΒΟΛΩΝ

«Από την Μπάρμπι στον Ράμπο: Φύλο, ΜΜΕ και Διαφήμιση» με θέμα την κατασκευή της ανδρικής και της γυναικείας ταυτότητας μέσα από τη διαφήμιση και τα ΜΜΕ (εαρινό εξάμηνο 2006-2007).